

Protocol PO-VO Almere schooljaar 2025-2026

werkwijze bij de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs in Almere

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
1. HET SCHOOLADVIES.....	4
2. DOORSTROOMTOETS.....	8
4. TOELATING TOT HET VOORTGEZET ONDERWIJS	11
5. LEERLING MET EXTRA ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE	13
6. DE WARME OVERDRACHT	20
7. JAARLIJKSE TERUGKOPPELING.....	21
8. BEGRIPPENLIJST	22
9. BIJLAGEN	25

INLEIDING

Dit protocol informeert de professionals over de procedure die in Almere wordt gehanteerd om tot een passend schooladvies voor het VO te komen. Om dit te bewerkstelligen zijn een goede samenwerking tussen scholen, stedelijke afspraken en een zorgvuldige informatieoverdracht van groot belang. Adviseren is en blijft mensenwerk. Een uniforme werkwijze om tot het schooladvies te komen vormt de ruggengraat. Een zorgvuldige uitvoering levert een consistent eindresultaat op.

Gezamenlijke inzet

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van PO en VO om elke leerling op het juiste niveau in te laten stromen in het voortgezet onderwijs. Het schooladvies is een professionele inschatting door de betrokken medewerkers van het basisonderwijs. Het kunnen bieden van de juiste ondersteuning ligt vervolgens in handen van het VO. Het uiteindelijke doel is dat de leerling op de VO-school onderwijs volgt op het niveau dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en ambities en waarmee hij of zij de beste kansen krijgt voor een volwaardige en eigen plek in de maatschappij.

Inzicht voor de ouders

De procedure biedt handvatten om de ouders¹ meer helderheid en inzicht te geven in de overwegingen en werkwijzen die horen bij het schooladvies en bij de mogelijke inschatting van de extra ondersteuning in het VO. Als de basisscholen hun ouders al bij het begin van het adviesproces betrekken geeft dat openheid en helderheid. Hierdoor kunnen school en ouders de inzichten en verwachtingen goed op elkaar afstemmen, met als resultaat voor elke leerling een passend schooladvies.

BOVOC, augustus 2025

**De overstap
van po naar vo**

¹ Met 'ouders' wordt ook een alleenstaande ouder of voogd van een leerling bedoeld.

1. HET SCHOOLADVIES

*"Scholen zijn verplicht om een schooladvies af te geven voor alle leerlingen in het laatste schooljaar van het PO. Het schooladvies mag bestaan uit één schoolsoort of uit twee naastgelegen schoolsoorten. Het eerste wordt een enkelvoudig schooladvies genoemd, bijvoorbeeld vmbo-bl. Het tweede is een meervoudig schooladvies, bijvoorbeeld vmbo-gl-tl/havo. Over het schooladvies is alleen een aantal procedurele stappen opgenomen in de wetgeving. Het is aan het professionele oordeel van de basisschool om het schooladvies vast te stellen."*²

Het schooladvies wordt door de basisschool vastgelegd in het leerlingadministratiesysteem (LAS) en dient vervolgens te worden uitgewisseld met de VO-school (middels het Leerlingdossier in DigiDoor) en het Register Onderwijsdeelnemers (ROD). Bij plaatsing op een school voor praktijkonderwijs (Pro) of voortgezet speciaal onderwijs (VSO) bepaalt het SWV Passend Onderwijs Almere of een leerling toelaatbaar is voor de betreffende vorm van onderwijs. De VO-school van aanmelding vraagt hiertoe een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het SWV. Vanwege deze aparte status geldt er voor deze beide overstaptrajecten ook een ander tijdpad.

Een schooladvies blijft altijd individueel maatwerk, waarbij hoge verwachtingen van leerlingen, aansluitend bij het goed zicht op hun mogelijkheden en interesses hebben én kansen willen bieden het uitgangspunt zou moeten zijn. Het schooladvies is geen momentopname, maar is gebaseerd op een breed inzicht in de ontwikkeling van het kind. De gehele schoolloopbaan van de leerling is relevant bij de totstandkoming van het schooladvies.

Een schoolklimaat waarin onderwijsprofessionals accurate verwachtingen hebben van leerlingen is een belangrijke factor voor de totstandkoming van een passend schooladvies. De kiem voor kansenongelijkheid in de schooladvisering kan immers al vroeg in de schoolloopbaan worden gelegd. Leerlingen die gedurende hun gehele schoolloopbaan te laag zijn ingeschat, lopen het risico dat zij een advies krijgen dat geen recht doet aan hun competenties.

Hoge verwachtingen dragen bij aan het creëren van een schoolomgeving die leerlingen de gelegenheid geeft zich optimaal te ontplooien. 'Hoge verwachtingen' gaan niet om 'iedere leerling op het hoogste niveau' of 'hoger is beter', maar om 'iedere leerling op het niveau dat het beste bij hem/haar past', waardoor het leerpotentieel van iedere leerling optimaal kan worden benut.

In groep 7 wordt voor alle leerlingen een **oriënterend schooladvies** geformuleerd en met de leerling en zijn/haar ouders besproken. Bij leerlingen waarbij dit van toepassing is wordt tevens de inschatting van extra ondersteuningsbehoefte besproken. Het is belangrijk dat er steeds over een inschatting van de extra ondersteuningsbehoefte wordt gesproken omdat niet de basisschool, maar de VO-school (of het SWV in geval van een TLV-procedure) uiteindelijk bepaalt welk ondersteuningsaanbod het meest passend is.

² bron: De overstap van PO naar VO – Handreiking schooladvies; Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Door vanaf groep 7 het gesprek met leerlingen en hun ouders aan te gaan over de wederzijdse verwachtingen neemt de duidelijkheid over het schooladvies toe. Dit gesprek is ook bedoeld om leerlingen en ouders te informeren over het verdere verloop van het traject. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het onder de aandacht brengen van de website www.kiesjeschoolinalmere.nl.

In groep 8 wordt in januari, voorafgaand aan de afname van de doorstroomtoets, het **voorlopig schooladvies** vastgesteld. Indien van toepassing wordt tevens de inschatting van extra ondersteuningsbehoefte geformuleerd³. Het voorlopig schooladvies wordt in het leerlingadministratiesysteem (LAS) vastgelegd, waarna het m.b.v. een OSO-koppeling wordt uitgewisseld met DigiDoor. Voor leerlingen die in aanmerking komen voor ontheffing van het maken van de doorstroomtoets, geldt dat het voorlopig schooladvies niet meer wordt aangepast. Het voorlopig schooladvies is in dit geval dan ook gelijk het definitief schooladvies, wat ouders in de gelegenheid stelt hun kind nu al aan te melden bij de betreffende VO-school.

In de eerste twee weken van februari wordt de doorstroomtoets afgenomen. Op basis van de resultaten wordt een **toetsadvies** geformuleerd. Dit toetsadvies wordt in het LAS vastgelegd, waarna het m.b.v. een OSO-koppeling wordt uitgewisseld met DigiDoor. Als het toetsadvies van de doorstroomtoets hoger uitvalt dan het voorlopig schooladvies, neemt de basisschool dit over in het **definitief schooladvies**. Alleen als dit in het belang van de leerling is kan de basisschool besluiten het advies niet, of slechts gedeeltelijk, te verhogen. In dat geval dient de basisschool dit te motiveren in het LAS. Indien van toepassing wordt tevens de inschatting van extra ondersteuningsbehoefte geformuleerd. Het *definitief schooladvies* wordt in het eigen leerling administratiesysteem (ParnasSys of ESIS) vastgelegd, waarna dit vervolgens m.b.v. de OSO-koppeling naar DigiDoor wordt geëxporteerd en tevens in het ROD wordt gemeld.

Heroverwegen en bijstellen

Vanaf schooljaar 2023-2024 zijn scholen verplicht om het schooladvies bij te stellen indien een leerling op de doorstroomtoets laat zien over meer kennis en vaardigheden te beschikken dan op grond van het voorlopig schooladvies werd verwacht. De school mag hier gemotiveerd van afwijken indien een bijstelling niet in het belang van de leerling is. Als een leerling een voorlopig schooladvies praktijkonderwijs heeft gekregen en de doorstroomtoets maakt op niveau pro/vmbo bb hoeft het schooladvies niet te worden heroverwogen. Er kan uit de doorstroomtoets namelijk geen enkelvoudig advies praktijkonderwijs (PrO) komen.

³ Dossiers die zijn aangemeld voor het traject regulier-extra ondersteuning, praktijkonderwijs (PrO) of voortgezet speciaal onderwijs (VSO), kunnen met instemming van ouders, vanaf 1 oktober in het loket SWV worden behandeld.

Ook is de basisschool verantwoordelijk voor de uiteindelijke (dossier)overdracht naar het VO. Dit betekent dat de leerkracht, in samenwerking met de intern begeleider en de directeur, zorg draagt voor de onderwijskundige rapporten in DigiDoor. Ouders ontvangen van de basisschool een eigen inlogcode voor DigiDoor, zodat zij kennis kunnen nemen van de inhoud van het onderwijskundige rapport en daar hun eigen zienswijze aan toe kunnen voegen.

De basisschool kent een veelheid aan instrumenten om de ontwikkeling van de leerling te volgen. Om tot een evenwichtig advies te komen kunnen scholen gebruik maken van:

1. AdviesWijzer

De AdviesWijzer is een document waarin voor alle opleidingen in het VO de bijbehorende leerlingprofielen zijn beschreven. Doordat er bij gebruik van de AdviesWijzer vanuit een breed kader naar de ontwikkeling van een leerling kan worden gekeken, is het document een handig hulpmiddel om tot een passend schooladvies te komen. Het document is ontwikkeld door een werkgroep, bestaande uit medewerkers vanuit zowel het PO als het VO, en zal jaarlijks worden geëvalueerd en waar nodig herzien. Zie bijlage 2.

2. Observaties door de leerkracht(en)

Tijdens het werken met de leerling doet de leerkracht al of niet gesystematiseerde indrukken van de leerling op. In dit verband is vooral de informatie over de motivatie voor leren, het zelfvertrouwen en de werkhouding van de leerling van belang. Het beeld van een leerling wordt in een reeks van jaren en door ervaringen van verschillende leerkrachten opgebouwd. Aansluitend op de observaties van de leerkracht, maken scholen gebruik van instrumenten die de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart brengen. Deze kunnen gebruikt worden bij het opstellen van het schooladvies VO.

3. Achtergrondgegevens

Gegevens over de thuissituatie van de leerling kunnen van belang zijn bij de overstap naar het VO, dat geldt zowel voor de stimulerende- als de belemmerende factoren. Ook andere factoren die een positieve dan wel negatieve invloed kunnen hebben op het succes in het voortgezet onderwijs kunnen worden benoemd.

4. Toetsgegevens

Methodegebonden toetsen zijn beheersingstoetsen en geven informatie over de mate van beheersing van een bepaald deel van een aangeboden en verwerkt leerstofdomein. Ook geeft het de leerkracht informatie over het tempo waarin de leerling leert, de mate van beheersing van het leerstofonderdeel en eventueel specifieke fouten. Anders dan de LVS-toetsen, geven deze toetsen dus vooral informatie die bruikbaar is voor het inrichten van het vervolg van het leerproces.

Methode-onafhankelijke toetsen, vaak LVS-toetsen genoemd, zijn vaardigheidstoetsen die objectieve informatie over de leerprestaties van leerlingen verstrekken. Veelgebruikte LVS-systemen zijn de IEP AdviesWijzer, Leerling in beeld (Cito), Dia en het BOOM LVS. In het leerlingadministratiesysteem (ESIS of ParnasSys) zitten zgn. uitstroommodules, die inzicht geven in hoe behaalde resultaten zich verhouden tot de diverse schoolniveaus in het VO. Hierbij kan ook gebruik worden gemaakt van de referentieniveaus.

Toetsgegevens kunnen een goede, objectieve indicatie van het leerpotentieel van een leerling geven. Echter, een gedegen schooladvies is gebaseerd op een breed inzicht in de ontwikkeling van het kind. Een schooladvies enkel en alleen gebaseerd op toetsresultaten doet geen recht aan deze zienswijze.

5. Betrokkenheid consulent SWV Passend Onderwijs Almere

Scholen pakken het proces van advisering gezamenlijk op, waarbij de leerkracht(en), de intern begeleider, de directeur en de aan de school verbonden consulent van SWV Passend Onderwijs Almere samen betrokken zijn bij de adviesprocedure. Deze aanpak moedigt onderwijsprofessionals aan om met elkaar te overleggen, waardoor leerkrachten zich ondersteund voelen en zorgvuldigere afwegingen gemaakt worden. Schooladvisering speelt met name in de bovenbouw van het PO en is tegelijkertijd een verantwoordelijkheid van het hele (begeleidings)team.

6. Collegiale consultatie met het voortgezet onderwijs

De scholen kunnen de collega's uit het voortgezet onderwijs benaderen om mee te denken aan de hand van het dossier. Bij de S(B)O scholen is de collegiale consultatie (CC) een verplichting. De S(B)O school neemt het initiatief om voor het einde van het kalenderjaar een afspraak in te plannen met de afgevaardigden namens het voortgezet onderwijs. Ook wordt de consulent verbonden aan de S(B)O school vanuit SWV Passend Onderwijs Almere uitgenodigd.

Bezwaar tegen schooladvies

Ouders die het niet eens zijn met het schooladvies kunnen hierover in gesprek gaan met de leerkracht of directeur van de basisschool. Zijn zij niet tevreden over de uitkomst van de gesprekken dan kunnen zij een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school. Scholen moeten een aanpak hebben voor ouders die een klacht in willen dienen. Deze procedure staat in de schoolgids.

2. DOORSTROOMTOETS

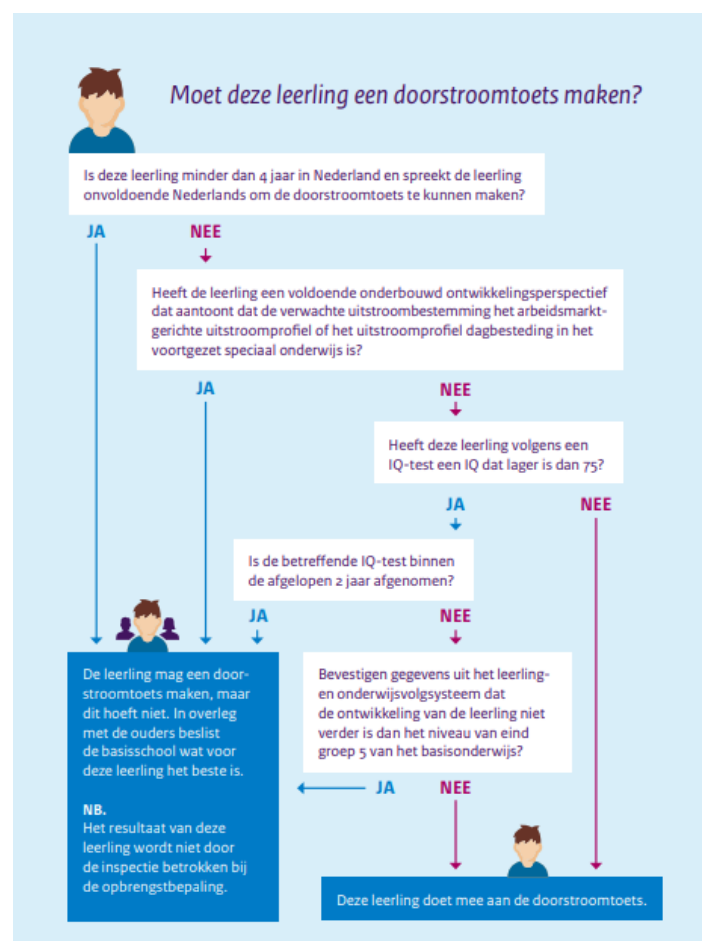
Met ingang van schooljaar 2023/2024 maken leerlingen van groep 8 in februari een doorstroomtoets. Deze toets is in plaats van de eindtoets gekomen. De naam past beter bij de positie van de toets: de toets markeert niet het einde van de ontwikkeling van een leerling, maar vormt een onderdeel in de doorstroom van het PO naar het VO. Immers, ook in het VO blijven leerlingen zich ontwikkelen. Scholen melden zich uiterlijk 15 november aan voor een doorstroomtoets, die vervolgens in de eerste of tweede volle week van februari wordt afgenomen.

De toets bestaat in elk geval uit de verplichte onderdelen lezen, taalverzorging en rekenen. Op basis van de resultaten wordt door de uitgever van de toets een *toetsadvies* voor het best passende vervolgonderwijs geformuleerd. Dit toetsadvies wordt vervolgens door de basisschool meegenomen bij de vaststelling van het *definitief schooladvies*. Is het toetsadvies hoger dan het eerder verstrekte voorlopig schooladvies? Dan neemt de basisschool het toetsadvies in principe over in het definitief schooladvies. Als een dergelijke bijstelling echter niet in het belang van de leerling is, kan de basisschool besluiten het schooladvies niet bij te stellen. Wanneer er niet wordt bijgesteld dan moet dit door de basisschool worden gemotiveerd in het zowel het LAS als in het leerling-dossier in DigiDoor.

Als een leerling een voorlopig schooladvies praktijkonderwijs heeft gekregen en de doorstroomtoets maakt op niveau pro/vmbo bb, hoeft het schooladvies niet te worden heroverwogen. Er kan uit de doorstroomtoets namelijk geen enkelvoudig advies praktijkonderwijs (PrO) komen, omdat de kenmerken voor dat advies niet getoetst kunnen worden met de doorstroomtoets.

De volgende leerlingen hoeven *geen* doorstroomtoets te maken (bron: handreiking schooladvisering, ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap):

- leerlingen die volgens hun ontwikkelingsperspectief uitstromen naar het voortgezet speciaal onderwijs binnen de uitstroomprofielen arbeidsmarkt of dagbesteding;
- leerlingen met een IQ lager dan 75;
- leerlingen die 4 jaar of minder in Nederland zijn en het Nederlands nog niet voldoende beheersen.

Belangrijke data:

1 oktober - 15 november 2025	Inschrijven doorstroomtoets naar keuze
10 januari – 31 januari 2026	Vaststellen voorlopig schooladvies
26 januari – 15 februari 2026	Afnemen digitale doorstroomtoets
3 en 4 februari 2026	Afnemen papieren doorstroomtoets
Uiterlijk 15 maart 2026	Ontvangst uitslag doorstroomtoets
Uiterlijk 16 maart 2026	Vaststellen definitief schooladvies
16-31 maart 2026	Centrale aanmeldperiode (voor alle leerlingen behalve de leerlingen die de overstap maken naar het vso of praktijkonderwijs)
Uiterlijk 12 mei 2026	Besluit over toelating tot een middelbare school

3. OUDERS

Nadat ouders het *definitieve schooladvies* hebben ontvangen, melden zij in de centrale aanmeldperiode (van 16 tot 31 maart) hun zoon/dochter aan bij de VO-scholen van voorkeur. Dit doen ze in de aanmeldmodule van DigiDoor. Voor aanmelding bij het VSO gelden andere afspraken. Deze leerlingen kunnen ook gedurende het jaar aangemeld kunnen worden op het VSO. In hoofdstuk 5 van dit protocol leest u hier meer over. Op basis van het *oriënterend schooladvies* (gr. 7) en het *voorlopig schooladvies* (gr. 8) hebben de ouders een belangrijke rol in het vroegtijdig en goed afstemmen van de verwachtingen bij hun kind. Zij kunnen zich laten informeren over het Voortgezet Onderwijs via Kies Je School Almere (KJSA) en de daaraan verbonden (school)informatie activiteiten, tijdens de informatieavonden en open dagen van de diverse VO-scholen en via de website www.kiesjeschoolinalmere.nl.

Als ouders het niet eens zijn met het schooladvies, kunnen zij hierover in gesprek gaan met de leerkracht of directeur van de basisschool. Zijn zij niet tevreden over de uitkomst van de gesprekken dan kunnen zij een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school. Scholen moeten een aanpak hebben voor ouders die een klacht in willen dienen. Deze procedure staat in de schoolgids.

Ouders zijn verplicht om bij aanmelding bij het VO aan te geven of hun kind extra ondersteuning nodig heeft. Voor de uitwisseling van het onderwijskundig rapport (OKR) tussen de basisschool en de nieuwe VO-school, is *geen* toestemming van ouders nodig. Ze kunnen dus ook geen bezwaar maken tegen de uitwisseling van het OKR: de scholen moeten hoe dan ook het OKR uitwisselen.

Ouders krijgen van de basisschool een eigen inlogaccount voor DigiDoor. Hiermee verkrijgen zij inzage in het dossier dat naar de VO-school gaat en kunnen zij hier hun eigen zienswijze aan toevoegen. Tevens kunnen zij met dit account hun kind aanmelden in de digitale aanmeldmodule van DigiDoor. Professionele indrukken van leerkrachten kunnen niet gecorrigeerd worden, maar bezwaren en opmerkingen kunnen ouders dus wel opnemen in hun zienswijze. Mochten de ouders geen computer tot hun beschikking hebben, dan ontvangen zij van de basisschool een OKR op papier. In dat geval kan de zienswijze van ouders genoteerd worden op papier. Deze wordt vervolgens door de basisschool als bijlage toegevoegd aan het leerlingdossier in DigiDoor.

De basisschool wordt geadviseerd de gegeven inzage aan ouders vast te leggen in hun LAS. Dit geldt met name wanneer ouders expliciete toestemming dienen te verlenen, zoals bijvoorbeeld voor aanmelding bij het Loket SWV (bijlage 1) of het toevoegen van specifieke bijlagen (zoals een OPP of een diagnostisch- of behandelingsverslag) aan het leerlingdossier. Door dit schriftelijk vast te leggen in het LAS, maakt de basisschool controleerbaar dat de wettelijke informatieplicht is nageleefd. Dit kan op verschillende manieren:

- Maak een verslag van het gesprek tussen de leerkracht en de ouders;
- Bewaar een kopie van de toestemmingsverklaring;
- Plaats na het gesprek met de ouders een vinkje bij 'inzage' in het LAS.

4. TOELATING TOT HET VOORTGEZET ONDERWIJS

*Het **definitief schooladvies** is leidend voor toelating in het VO. De VO-school mag dan ook geen andere gegevens, zoals een aanvullende toets, eisen. Ook mag de VO-school niet aan de basisschool vragen het schooladvies aan te passen en mogen ze de basisschool niet verzoeken alleen enkelvoudige schooladviezen te geven.*

In Almere streven we ernaar elke basisschoolleerling een passende plek in het voortgezet onderwijs aan te kunnen bieden. Doordat Almere groeit, groeit ook het aantal brugklasleerlingen. Soms zijn er op een bepaalde school meer aanmeldingen dan beschikbare lesplekken, waardoor deze school niet alle aangemelde leerlingen kan plaatsen. Deze leerlingen moeten dan op het laatste moment een andere school kiezen. Om dit te voorkomen, hebben de schoolbesturen in Almere besloten te gaan werken met een centrale aanmeldprocedure.

Nadat ze het definitief schooladvies hebben ontvangen, melden ouders in de **centrale aanmeldperiode (16-31 maart)** hun zoon/dochter aan bij de vier VO-scholen⁴ van voorkeur. Dit doen ze in de digitale aanmeldmodule van DigiDoor. Voor leerlingen die worden aangemeld bij een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) geldt deze aanmeldprocedure niet. Zij kunnen rechtstreeks bij de beoogde V(S)O-school, worden aangemeld en vallen dus buiten de centrale aanmeldprocedure. In hoofdstuk 5 van dit protocol leest u hier meer over.

Bij een VO-school met een overschot aan aanmeldingen zal een onafhankelijk notaris een loting onder de aangemelde leerlingen uitvoeren. Hierover dient de VO-school tijdig te communiceren met ouders (en scholen). De VO-school mag pas *na* de loting naar de inhoud van het leerlingendossier kijken. Vooraf een schifting aanbrengen in de groep aangemelde leerlingen, op basis van de informatie uit het leerlingdossier, is dus niet toegestaan⁴.

Indien er op de betreffende VO-school al een oudere broer/zus van de aangemelde leerling zit, dan heeft deze voorrang. In het geval van loting worden broers/zussen dan ook niet meegenomen in de loting. Belangrijk, ook in dit geval is het wel noodzakelijk dat ouders tijdig aanmelden (gedurende de aanmeldperiode) en, in plaats van alleen aan te melden bij de VO-school waar de oudere broer/zus reeds onderwijs volgt, in de aanmeldmodule het benodigd aantal voorkeursscholen invullen.

Aanmeldingen van leerlingen die in de basisschool bijvoorbeeld Montessorionderwijs⁵ hebben gevolgd en worden aangemeld bij een VO-school die eveneens Montessori-onderwijs aanbiedt, worden eveneens met voorkeur behandeld. Ook in dit geval worden deze leerlingen niet meegenomen in de loting, maar is het wel noodzakelijk dat ouders tijdig aanmelden (gedurende aanmeldperiode) en het benodigd aantal voorkeursscholen invullen.

⁴ NB. Dit is onder voorbehoud van ondertekening convenant regulering leerlingstromen door de besturen. Het aantal van vier keuzes moet nog vastgesteld door de schoolbesturen.

⁵ In dit voorbeeld wordt gebruik gemaakt van Montessorionderwijs, maar dit geldt uiteraard ook voor alle andere varianten zoals bijvoorbeeld daltononderwijs.

Als een leerling niet op een basisschool in Almere zit kunnen ouders contact opnemen met de administratie van de VO-school van voorkeur. Deze zal een inlogaccount aanmaken in DigiDoor en vervolgens de inloggegevens per mail aan ouders verstrekken. Na aanmelding neemt de VO-school van voorkeur het dossier, dat door de basisschool in DigiDoor is klaargezet, in behandeling. Uiterlijk **12 mei** ontvangen ouders en leerlingen van de VO-school bericht m.b.t. inschrijving.

De VO-school mag na het besluit over toelating zelf bepalen in welke opleiding de leerling wordt geplaatst, mits deze opleiding minimaal het niveau bevat van het door de basisschool gegeven definitief schooladvies. Een voorbeeld: een leerling met een havo-schooladvies, mag door de VO-school in een brugklas geplaatst worden met vmbo-t/havo, havo of havo/vwo-niveau.

De VO-school kan een eigen toelatingsbeleid hebben op basis van de grondslag van de school en kan aanvullende toelatingseisen stellen voor profielklassen (kunst, dans, sport). De VO-school mag niet toetsen of de leerling geschikt is voor een bepaald onderwijsniveau (dit staat immers al in het schooladvies). Wel mag de VO-school vragen om een aanvulling op de onderbouwing van het schooladvies. Zo kan een VO-school met homogene brugklassen aan de hand van de nadere onderbouwing van een samengesteld advies (bijv. tl-havo) bepalen of een leerling het beste in een tl- of een havo-klas geplaatst kan worden. De VO-school mag alleen bekijken of de leerling de vaardigheden beheerst die zijn gerelateerd aan het specifieke profiel van de school.

Voorwaarde is dat het toelatingsbeleid en het aanbod van de school in de schoolgids consistent en transparant beschreven is.

De VO-school heeft alleen zorgplicht voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte⁶. Na aanmelding heeft de VO-school zes weken de tijd om de (extra) ondersteuningsbehoefte vast te stellen. Deze periode mag eenmalig worden verlengd met vier weken.

Indien er sprake is van een extra ondersteuningsbehoefte onderzoekt de VO-school eerst of zij zelf de leerling de extra ondersteuning kan bieden. Dit kan ondersteuning zijn in de vorm van een arrangement in de school zelf of bijvoorbeeld een (tijdelijke) plaatsing op het OPDC-ALMERE.

Heeft de VO-school onvoldoende informatie voor een goede afweging/beoordeling, dan kan de school extra informatie vragen aan de ouders en de basisschool. Als de VO-school wenst dat er nader onderzoek plaatsvindt, dan is hiervoor toestemming van ouders nodig. Ditzelfde geldt ook als de VO-school informatie over de leerling bij andere instanties wil opvragen. Wanneer deze aanvullende informatie niet beschikbaar is, moet de VO-school gebruik maken van de informatie die er wel is. Ook als de ouders aangeven dat ze geen informatie willen leveren, moet de school het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte uitvoeren met de informatie die wel beschikbaar is.

Kan de VO-school zelf geen passende ondersteuning bieden, dan moet zij een passende plek op een andere VO-school zoeken. Dat gebeurt in overleg met de ouders. Het uitgangspunt van het gesprek met ouders over een extra aanbod in het VO is de ondersteuningsvraag van de leerling (ouders) en wat de effecten zijn van de reeds ingezette aanpassingen in de schoolomgeving. De VO-school kan een orthopedagoog of psycholoog vragen om aan te sluiten bij dit gesprek.

Het kan voorkomen dat er geen overeenstemming met ouders kan worden bereikt. In dat geval neemt de VO-school contact op met het Steunpunt PO>VO van SWV Passend Onderwijs Almere om te ondersteunen.

⁶ Zie ook H5: *Leerling met extra ondersteuningsbehoefte*

5. LEERLING MET EXTRA ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

De basisschool maakt, in samenspraak met de consulent van SWV Passend Onderwijs Almere, een inschatting of de leerling extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs nodig heeft. In alle gevallen dient door de basisschool met de consulent overlegd te worden over het mogelijke ondersteuningsaanbod in het VO. De basisschool houdt naast de *kindfactoren* ook rekening met de verschillen tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan verschillen in aantal leerkrachten/docenten, de verschillen in hun pedagogische en didactische aanpak; de verschillen in grootte van de school (van de kleine basisschool naar de grote VO-school). Is er, na het verplichte overleg tussen de basisschool en de consulent van het SWV Passend Onderwijs Almere, nog onduidelijkheid over de inschatting van het schoolniveau en/of de ondersteuningsbehoefte (of zitten bijvoorbeeld school en ouders niet op één lijn met elkaar), dan kan de basisschool in DigiDoor een steunpuntoverleg aanvragen bij het Steunpunt PO-VO van het SWV Passend Onderwijs Almere.

De basisschool behoort voor iedere leerling die extra ondersteuning krijgt een ontwikkelingsperspectief (OPP) te hebben opgesteld. Deze verplichting geldt eveneens voor *alle* leerlingen uit het speciaal (basis)onderwijs (SBO/SO). In het OPP staat:

- de verwachte (en onderbouwde) uitstroombestemming V(S)O
- overzicht van de bevorderende en belemmerende factoren
- welke ondersteuning hij/zij ontvangt, dan wel heeft ontvangen
- de aanpassingen in het onderwijsprogramma (doel, aanbod en aanpak)

Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)

Als de basisschool denkt aan uitstroom richting een VSO-school, dan kan het dossier vanaf **1 oktober** (mits ouders hiervoor expliciete toestemming hebben verleend) worden klaargezet in het Loket SWV (bijlage 1). Een medewerker van de betreffende VSO-school gaat vervolgens onderzoeken of de ondersteuningsbehoefte van de leerling aansluit bij het ondersteuningsaanbod van de school. Als dit het geval is kunnen ouders hun kind vanaf **10 januari**, nadat de basisschool het voorlopig schooladvies heeft opgesteld, aanmelden bij de betreffende VSO-school.

Voor een soepele procesgang is het van belang dat de basisschool in DigiDoor het overstapdossier tijdig (in elk geval vóór aanmelding) voltooit, zodat de VSO-school dit gelijk na aanmelding kan claimen en in behandeling kan nemen. Ouders krijgen van de basisschool een inlogcode, zodat zij inzage hebben in het overstapdossier en indien gewenst daar hun eigen zienswijze aan toe kunnen voegen.

Na aanmelding verkrijgt de VSO-school zorgplicht en wordt het dossier door hen verder in behandeling genomen. Als onderdeel van deze behandeling vraagt de VSO-school bij het SWV Passend Onderwijs Almere⁷ een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan. De afdeling Toeleiding van het SWV neemt deze aanvraag vervolgens in behandeling en geeft bij een positief besluit de TLV VSO af. Als blijkt dat het aanbod VSO niet passend is bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling gaat de VSO-school waar de leerling is aangemeld (met zorgplicht), vervolgens op zoek naar een andere passende plek voor deze leerling. Het SWV Passend Onderwijs Almere kan hierbij bemiddelen en faciliteren.

⁷ Afgifte van een TLV door het SWV VO is een voorwaarde voor plaatsing in het VSO.

Praktijkonderwijs (PrO)

Als de basisschool denkt aan uitstroom richting praktijkonderwijs, dan kan het dossier vanaf **1 oktober** (mits ouders hiervoor expliciete toestemming hebben verleend) worden klaargezet in het Loket SWV (bijlage 1). Een medewerker van school voor praktijkonderwijs gaat vervolgens onderzoeken of de ondersteuningsbehoefte van de leerling aansluit bij het ondersteuningsaanbod van de school. Als dit het geval is kunnen ouders hun kind vanaf **10 januari**, nadat de basisschool het voorlopig schooladvies heeft opgesteld, aanmelden bij de betreffende school voor praktijkonderwijs.

Bij het onderzoek zal ook worden gekeken of het dossier van de leerling voldoet aan de eisen om een TLV aan te kunnen vragen. Bij het schooladvies praktijkonderwijs is het noodzakelijk dat een recent⁸ intelligentieonderzoek deel uit maakt van het leerlingdossier. Indien dit nog niet het geval is kan dit onderzoek, met toestemming van ouders en in overleg met de betrokken consulent van het SWV Passend Onderwijs Almere, in Indigo door de basisschool worden aangevraagd. Binnen de S(B)O scholen is de eigen orthopedagoog/psycholoog verantwoordelijk voor de afname van het intelligentieonderzoek. In groep 8 kan het SWV Passend onderwijs Almere ondersteunen middels een groepsafname. Na afloop van het onderzoek worden de uitkomsten ervan met de ouders gedeeld en besproken. Met toestemming van ouders kan de basisschool het verslag vervolgens in het leerlingdossier in DigiDoor plaatsen.

Voor een soepele procesgang is het van belang dat de basisschool in DigiDoor het overstapdossier tijdig (in elk geval vóór aanmelding) voltooit, zodat de school voor praktijkonderwijs dit gelijk na aanmelding kan claimen en in behandeling kan nemen. Ouders krijgen van de basisschool een inlogcode, zodat zij inzage hebben in het overstapdossier en indien gewenst daar hun eigen zienswijze aan toe kunnen voegen.

In een enkel geval kan er sprake zijn van twijfel bij ouders en/of basisschool of de beoogde school voor praktijkonderwijs ook daadwerkelijk de juiste onderwijsplek zal kunnen bieden. Bij deze dossiers kan er sprake zijn van zgn. schooloverstijgende onderwijsbehoeften, waarbij ook gedacht kan worden aan het VSO en/of een arrangement in het regulier VO zoals bijvoorbeeld LWA of OPDC-ALMERE). Ook in dat geval kan aanmelding bij het Loket SWV helpend zijn om tot een passend schooladvies te komen.

Voor leerlingen die in aanmerking komen voor ontheffing van het maken van de doorstroomtoets (zie blz. 7), geldt dat het voorlopig schooladvies niet meer wordt aangepast. Het definitief schooladvies is in dit geval dan ook gelijk aan het voorlopig schooladvies. De basisschool legt het definitief schooladvies praktijkonderwijs vast in hun LAS en in het leerlingdossier in DigiDoor, en bespreekt dit met ouders en leerling. Omdat ouders in dit geval al een definitief schooladvies hebben ontvangen kunnen zij hun kind dus al eerder aanmelden bij de school voor praktijkonderwijs.

Als een leerling met een voorlopig schooladvies praktijkonderwijs wel de doorstroomtoets heeft gemaakt en een toetsniveau pro/vmbo bb heeft behaald, hoeft het schooladvies niet te worden heroverwogen. Er kan uit de doorstroomtoets namelijk geen enkelvoudig advies praktijkonderwijs (pro) komen, omdat de kenmerken voor dat advies niet getoetst kunnen worden met de doorstroomtoets. Nadat de basisschool het definitieve schooladvies *praktijkonderwijs* heeft afgegeven, kunnen ouders bij de school voor praktijkonderwijs aanmelden en neemt de school voor praktijkonderwijs het door de basisschool in DigiDoor aangeleverde leerlingdossier in behandeling.

⁸ Intelligentieonderzoek afgenomen na 1 maart 2024

Voor toelating tot het praktijkonderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Deze TLV zal door de school van praktijkonderwijs bij het SWV Passend Onderwijs Almere worden aangevraagd. De afdeling Toeleiding van het SWV neemt deze aanvraag vervolgens in behandeling en geeft bij een positief besluit de TLV Praktijkonderwijs af. Als blijkt dat het aanbod praktijkonderwijs niet passend is bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling gaat de school voor praktijkonderwijs, vanuit hun zorgplicht, op zoek naar een andere, passende plek voor deze leerling. Het SWV Passend Onderwijs Almere kan hierbij bemiddelen en faciliteren.

Regulier VO – extra ondersteuning (stedelijk arrangement)

Het dossier van een leerling waarvan de basisschool de inschatting maakt dat het reguliere VO, met extra ondersteuning in de vorm van een stedelijk arrangement⁹, in voldoende mate tegemoet kan komen aan zijn/haar onderwijsbehoefte wordt, mits ouders hiermee hebben ingestemd, eveneens door de basisschool bij het Loket SWV aangemeld (bijlage 1). Vanaf **1 oktober** zal het dossier van de betreffende leerling door een medewerker van het loket in behandeling worden genomen, waarbij de focus ligt op de vraag of het onderwijs- en ondersteuningsaanbod van het beoogde arrangement inderdaad in voldoende mate aansluit bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. Voor toekenning van een dergelijk arrangement op stedelijk niveau is geen TLV nodig. Het is de VO-school zelf die bepaalt of er sprake is van een extra ondersteuningsbehoefte en, in samenspraak met ouders, besluit welk ondersteuningsaanbod hierop aansluit. Bij de behandeling van de dossiers met inschatting OPDC-ALMERE is, behalve een medewerker van het OPDC-ALMERE zelf, ook altijd een orthopedagoog (of andere medewerker) van een reguliere vmbo-school betrokken. Het is daarom van belang in DigiDoor de (voorlopige) VO school van voorkeur van leerling/ouders toe te voegen. In een enkel geval kan ook het VSO of PrO worden overwogen. Bij behandeling van de dossiers met inschatting dat een arrangement nodig is, is altijd de orthopedagoog van de VO-school en de consulent Passend Onderwijs betrokken. In een enkel geval kan ook het VSO worden overwogen.

Plaatsing van de leerling in trajectbegeleiding of structuurklas kan alleen plaatsvinden wanneer het dossier van de leerling vóór 1 december is aangemeld bij het Loket SWV en plaatsing van de leerling in het arrangement als passend is beoordeeld.

Vanaf **1 april**, nadat ouders schriftelijk hebben aangemeld, neemt de VO-school van voorkeur het door de basisschool in DigiDoor aangeleverde leerlingdossier in behandeling en kan er een OPP worden opgesteld. Bij plaatsing op het OPDC-ALMERE wordt in het handelingsdeel van het OPP opgenomen dat dit, met instemming van ouders, zal worden uitgevoerd op het OPDC-ALMERE. Dit wordt in een zgn. OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) met ouders besproken. Voor de overige arrangementen geldt dat deze in de VO-school van aanmelding zelf worden uitgevoerd.

Stedelijk arrangement	VO-school	Doelgroep
Structuurklas OVC	OVC havo-vwo	Leerlingen met ASS of een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte, voor wie de overstap van het PO naar het regulier onderwijs op het OVC met trajectbegeleiding nog een te grote stap is. Een gespecialiseerde klassenmentor geeft een deel van de lessen in deze kleine dakpanklas en vakdocenten komen naar deze klas toe om les te geven.
Trajectbegeleiding OVC	OVC havo-vwo	Leerlingen met ASS of een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte die in staat zijn lessen te volgen in een reguliere klas. Zij hebben het in zich om een regulier diploma te halen, maar dreigen zonder hulp uit te vallen. De ondersteuning gebeurt voor of na de lessen, maar kan ook in de klas plaatsvinden. De begeleiding is een geïntegreerd onderdeel van het begeleidingssysteem van de school.

⁹ Zie voor alle beschikbare arrangementen het overzicht op de volgende pagina

Ondersteuningslokaal Park Lyceum	Park Lyceum <i>vmbo tl (mavo)</i>	Leerlingen met ASS of een vergelijkbare ondersteunings-behoefte die in staat zijn lessen te volgen in een reguliere klas. De leerlingen worden ondersteund bij het maken van huiswerk en het organiseren van schoolse materialen en schoolwerk, het stellen van hulpvragen aan docenten, het bieden van een rustige prikkelarme plek voor pauzes of verminderen van overprikkeling of het maken van toetsen. Het doel is steeds het vergroten van de zelfstandigheid.
Lesplaats OPDC-ALMERE	Reguliere vmbo-school /OPDC-ALMERE <i>vmbo bbl-kbl-tl</i>	Leerlingen die ingeschreven staan bij een reguliere VO-school en die tijdelijk, tot maximaal 2 schooljaren, een meer gespecialiseerde orthopedagogische en/of ortho-didactische ondersteuning nodig hebben in de vorm van een lesplaats op OPDC-ALMERE. Ze hebben baat bij korte lijnen met ouders, een klein gebouw en een klein docententeam. De overstap van PO naar een reguliere vmbo-school is nog te groot omdat zij ondersteuning nodig hebben bij één of meerdere van de volgende aspecten: - maken en houden van vrienden, het oplossen van conflicten, het opkomen voor zichzelf op een goede manier; - leren concentreren , leren zelfstandig werken en samenwerken, leren controleren en verbeteren van hun werk, leren van fouten; - naleven van de gedragsverwachtingen en schoolafspraken; - leren functioneren binnen een instabiele thuissituatie of leren omgaan met hun belemmering.
Structuurbegeleiding OPDC-ALMERE (leerjaar 1)	Reguliere vmbo-school /OPDC-ALMERE <i>vmbo bbl-kbl-tl</i>	Leerlingen waarvoor de stap van PO naar een reguliere groep van het OPDC-ALMERE nog te groot is. Hun perspectief is regulier, maar ze hebben behoefte aan meer tussenstappen. Deze leerlingen zijn kwetsbaar en hebben grote behoefte aan structuur, het leren organiseren en een consequente bandering met vaste en duidelijk regels. Ook hebben zij meer behoefte aan toezicht en begeleiding in de vrije ruimte. Ze krijgen hierop aanvankelijk een intensievere begeleiding van de mentor en de docenten.
OPDC-ALMERE KIASS (leerjaar 1)	Reguliere vmbo-school /OPDC-ALMERE <i>vmbo bbl-kbl-tl</i>	Leerlingen met (kenmerken van) ASS die (nog) onvoldoende vaardigheden hebben om te kunnen omgaan met de VO-structuur en onvoldoende zelfstandigheid hebben om hun schoolwerk en -spullen te organiseren. Zij zijn gebaat bij lessen met een vaste structuur en docenten met kennis van ASS en de invloed daarvan op leren. Zij starten in één lokaal met een kleiner docententeam en aparte pauzes. Aanvankelijk zijn alle boeken op school. Ze worden, via veel tussenstappen, begeleid naar de structuur van een reguliere OPDC-ALMERE-klas, met als doel doorstroom naar een reguliere VO-school.
Arte college	Reguliere school <i>vmbo-kbl, vmbo-tl, havo en vwo</i>	Intensieve schoolbegeleiding bij psychische/psychiatrische uitdagingen ter voorkoming van uitval of doorverwijzing. Samenwerking met GGZ Centraal Friesland.

Regulier – extra ondersteuning (LWA en LEO)

Het leerwegarrangement LWA is er voor leerlingen met een schooladvies vmbo bbl, vmbo bbl-kbl of vmbo kbl. Vanaf **1 april** neemt de VO-school van voorkeur, nadat ouders schriftelijk hebben aangemeld, het door de basisschool in DigiDoor aangeleverde leerlingdossier in behandeling en kan er onderzocht worden of dit arrangement aansluit bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Indien dit het geval is stelt de VO-school een OPP op, waarin wordt aangegeven hoe de ondersteuning er in de praktijk uit komt te zien. Richtlijnen voor de afgifte van LWA zijn leerachterstanden van 25% tot 50% op minstens twee leergebieden, waarvan minimaal één van deze twee een inzichtelijk vak (rekenen of begrijpend lezen) betreft, eventueel in combinatie met (lichte) sociaal-emotionele ondersteuningsvragen. Het is VO-scholen uitdrukkelijk niet toegestaan onderzoek naar leerachterstanden te doen bij schooladviezen vanaf vmbo kbl/gl-tl. Dit vanwege het feit dat het schooladvies een leidende status heeft in de overstap naar het VO en het dientengevolge ongewenst is dat leerlingen die op een (bijna) gemiddeld niveau uitstromen, op basis van leerachterstanden door een VO-school alsnog worden afgewezen.

Leerlingen die aangewezen zijn op een tijdelijke, lichte vorm van ondersteuning in het regulier VO vanwege bijv. motivatieproblemen, faalangst of problemen met het goed plannen van huiswerk kunnen in aanmerking komen voor LEO (Lichte Extra Ondersteuning). Enkelvoudige problematiek voortkomend uit de thuissituatie kan eveneens aanleiding zijn voor lichte ondersteuning, zoals verdriet na het verlies van een dierbare of problemen met de concentratie na een ruzie met ouders. Voor lichte ondersteuning kan de VO-school een aantal middelen inzetten zoals extra gesprekken (leerling-mentor-ouders) of een kortdurend (plm. 10 weken) plan van aanpak. Voor deze beide vormen van extra ondersteuning op schoolniveau geldt dat er geen TLV nodig is en dat deze ook niet bij het Loket SWV kunnen worden aangemeld. Het is de VO-school van voorkeur die het dossier na aanmelding door ouders in behandeling neemt.

Arrangement	VO-school	Doelgroep
LWA	Aeres, Buitenhout College, Echnaton, De Meergronden en Stad College <i>vmbo bbl-kbl</i>	Leerlingen met schooladvies vmbo bbl, vmbo bbl-kbl of vmbo kbl, die zijn aangewezen op intensieve ondersteuning in de vorm van een leerwegarrangement (LWA). Richtlijnen voor het bepalen van LWA zijn leerachterstanden van 25% tot 50% op minstens twee leergebieden, waarvan minimaal één van deze twee een inzichtelijk vak (rekenen of begrijpend lezen) betreft, eventueel in combinatie met (lichte) sociaal-emotionele ondersteuningsvragen.
LEO	Alle reguliere VO-scholen in Almere <i>vmbo bbl-vwo</i>	Leerlingen die aangewezen zijn op een tijdelijke, lichte vorm van ondersteuning in het regulier VO vanwege bijv. motivatieproblemen, faalangst of problemen met het goed plannen van huiswerk. Enkelvoudige problematiek voortkomend uit de thuissituatie kan eveneens aanleiding zijn voor lichte ondersteuning, zoals verdriet na het verlies van een dierbare of problemen met de concentratie na een ruzie met ouders. Voor lichte ondersteuning kan de VO-school een aantal middelen inzetten zoals extra gesprekken (leerling-mentor-ouders) of een kortdurend (plm. 10 weken) plan van aanpak.

Steunpunt PO>VO

De basisschool kan, met instemming van ouders, in het loket SWV in DigiDoor een dossier aanmelden voor een steunpuntoverleg bij het Steunpunt PO-VO van SWV Passend Onderwijs Almere. Aan dit overleg nemen, onder regie van de steunpuntfunctionaris van het SWV, de leerkracht en de intern begeleider van de basisschool, de aan de betreffende basisschool verbonden consulent van het SWV, orthopedagogen/psychologen van het V(S)O en uiteraard de ouders zelf deel. Uit het overleg volgt een *advies*, dat door de steunpuntfunctionaris van het SWV in het leerlingdossier in DigiDoor wordt vastgelegd. Vervolgens wordt het dossier weer vrijgegeven, zodat er keuze kan worden gemaakt uit de overige, beschikbare trajecten. Dossiers die voor het Steunpunt PO>VO zijn aangemeld worden vanaf **1 oktober** in behandeling genomen. In verband met de behandeltijd van een steunpunt dossier en de vervolgstappen in de overstapprocedure, worden er na **1 december** geen nieuwe aanmeldingen meer in behandeling genomen.

Voor de aanvraag van een steunpuntgesprek zijn de volgende stukken en informatie nodig:

- toestemming van ouders;
- de hulpvraag aan het steunpunt;
- een actueel OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP).

6. DE WARME OVERDRACHT

In de periode van **1 april tot 1 juni** vindt de warme overdracht plaats. Tijdens de warme overdracht worden de leerlingen besproken waarover het VO, in de persoon van de VO-ambassadeur, nog vragen heeft. Ook de leerkracht van de basisschool kan aangeven welke leerling(en) hij/zij nog met de VO-ambassadeur wil bespreken.

Van de ambassadeurs van de VO-scholen wordt verwacht dat zij zich goed voorbereid hebben, het onderwijskundige rapport hebben doorgenomen en een keuze gemaakt hebben welke bespreekpunten aan de orde moeten komen.

Het is nadrukkelijk *niet* de bedoeling dat alle leerlingen worden besproken, bij de meeste leerlingen zal de informatie in DigiDoor voldoende zijn voor het goed vervolgen van het onderwijs.

Om de warme overdracht goed te laten verlopen zijn een paar afspraken belangrijk.

De koppeling voor de warme overdracht wordt in DigiDoor gedaan. Dit houdt in dat wordt bepaald welke leerkracht PO aan welke ambassadeurscode wordt gekoppeld. De VO-scholen wijzen zelf hun ambassadeurs aan. Vervolgens kan de medewerker met de rol "VO-administratie" deze ambassadeurs invoeren in DigiDoor. Op basis van het totaalaantal aanmeldingen wordt voor elke VO-school het aantal benodigde ambassadeurs vastgesteld.

De VO-ambassadeur neemt vervolgens contact op met de basisschool en plant samen met de leerkracht/IB de overdrachtsgesprekken in. Deze gesprekken kunnen op school worden gevoerd, maar ook telefonisch of digitaal. De VO-ambassadeur legt de informatie die is uitgewisseld vast in het eigen leerlingendossier.

7. JAARLIJKSE TERUGKOPPELING

De basisschool heeft belang bij een terugkoppeling van de resultaten van hun oud-leerlingen in het VO. Dit is in DigiDoor gerealiseerd in de vorm van een jaarlijks overzicht van het niveau waarop de oud-leerlingen zich bevinden. Zo kunnen de basisscholen bekijken of de oud-leerlingen nog op het niveau zitten dat zij hebben geadviseerd. Evaluatie van de terugkoppeling van de VO-school kan helpen bij de kwaliteit van toekomstige adviezen. Het is verstandig om deze gegevens kritisch te wegen. Naarmate de leerlingen het voortgezet onderwijs verder doorlopen neemt de invloed van de inbreng van het primair onderwijs af. Uiteindelijk is de schoolloopbaan in het VO natuurlijk van meer factoren afhankelijk dan uw schooladvies.

Voor schoolbesturen is een meerjarig overzicht van de resultaten van de schooladviezen van belang. Hierin kunnen trends gezien worden. Het doel van het meerjarig overzicht is het realiseren van een optimale instroom van de basisschoolleerling in het voortgezet onderwijs. Een dergelijk overzicht op niveau van het primair onderwijs op het niveau van het voortgezet onderwijs en op stadsniveau is samen te stellen met de gegevens uit het eigen Leerlingadministratiesysteem.

8. BEGRIPPENLIJST

BOVOC

BOVOC (Basis Onderwijs Voortgezet Onderwijs Commissie) is een adviesorgaan van en voor de Almeerse schoolbesturen. In deze commissie worden de afspraken rondom de overgang PO-VO door vertegenwoordigers van de diverse scholen/besturen besproken en in dit protocol vastgelegd.

DigiDoor

Webbased applicatie, bestaande uit een overstap- en een aanmeldmodule. In de overstapmodule van DigiDoor vindt de feitelijke overdracht van het leerlingdossier plaats, waarbij de basisschool dit klaarzet en de VO-school van aanmelding dit vervolgens claimt (ophaal). In de aanmeldmodule kunnen ouders hun kind bij de VO-scholen aanmelden.

Doorstroomtoets PO

Vanaf het schooljaar 2023-2024 is het afnemen van de doorstroomtoets verplicht voor alle PO-scholen (dus ook voor de SO- en SBO-scholen). De resultaten van de doorstroomtoets worden meegenomen in het vaststellen van het definitieve schooladvies.

DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs)

DUO is de uitvoeringsorganisatie van de rijksoverheid voor het onderwijs. Naast onder meer het bekostigen van onderwijsinstellingen is het verzamelen en beheren van onderwijsgegevens in diverse registraties, zoals bijvoorbeeld het schooladvies, een belangrijke taak van DUO.

LAS

LAS is de afkorting van leerlingadministratiesysteem. Scholen kunnen m.b.v. de OSO-koppeling gegevens vanuit hun LAS eenvoudig uitwisselen met DigiDoor.

LEO

Dit is een arrangement in het regulier VO, passend bij een leerling met een schooladvies vanaf vmbo tot en met vwo, die aangewezen is op een tijdelijke of (blijvende) lichte vorm van ondersteuning in het regulier VO.

LVS

Een door de basisschool gebruikt methodeonafhankelijke leerlingvolgsysteem. In Almere worden het LVS van BOOM, Cito, Dia en de IEP-Advieswijzer gebruikt.

LWA

Een arrangement in het reguliere VO, passend bij een leerling met schooladvies vmbo bbl, vmbo bbl-kbl of vmbo kbl, die is aangewezen op langdurige, intensieve ondersteuning in de vorm van een leerwegarrangement (LWA). Richtlijnen voor het bepalen hiervan zijn een leerachterstand van 25% tot 50% op minstens twee leergebieden, waarvan minimaal één van deze twee een inzichtelijk vak (rekenen of begrijpend lezen) betreft, eventueel in combinatie met (lichte) sociaal-emotionele ondersteuningsvragen. Het is VO-scholen uitdrukkelijk niet toegestaan onderzoek naar leerachterstanden te doen bij schooladviezen vanaf vmbo kbl/gl-tl. Dit vanwege het feit dat het schooladvies een leidende status heeft in de overstap naar het VO en het dientengevolge ongewenst is dat leerlingen die op een (bijna) gemiddeld niveau

uitstromen, op basis van leerachterstanden door een VO-school alsnog kunnen worden afgewezen.

OKR

OKR is de afkorting van onderwijskundig rapport. In dit OKR, in DigiDoor wordt dit het leerlingdossier genoemd, wisselt de basisschool informatie uit met de VO-school. Wat er voor de overstap van PO naar VO wel en niet in het OKR mag worden opgenomen is wettelijk vastgelegd. Voor de uitwisseling van het onderwijskundig rapport (OKR) tussen de basisschool en de VO-school is geen toestemming van ouders nodig. Dit geldt niet voor specifieke bijlagen, zoals het verslag van een psychologisch onderzoek. Voor het toevoegen van dergelijke documenten aan het OKR is wel toestemming van ouders vereist.

OPP

Voor alle leerlingen die in de extra ondersteuning vallen maakt de school een OPP (ontwikkelingsperspectief), waarin wordt beschreven aan welke doelen wordt gewerkt en hoe aanbod en aanpak daarop zijn afgestemd. School beschrijft in dit OPP tevens de bevorderende en belemmerende factoren en het uitstroomperspectief.

OPDC-ALMERE

Orthopedagogisch Didactisch Centrum. Dit past bij een leerling met schooladvies vmbo bbl, kbl of (g)tl die ingeschreven staat bij een reguliere VO-school en die tijdelijk, tot maximaal 2 schooljaren, meer gespecialiseerde orthopedagogische en/of orthodidactische ondersteuning nodig heeft in de vorm van lesplaats OPDC-ALMERE.

OSO

OSO staat voor Overstapservice Onderwijs (OSO). Met behulp van de OSO-koppeling kunnen basisscholen gegevens vanuit hun LAS naar DigiDoor exporteren. VO-scholen kunnen vervolgens, na inschrijving van de leerling, deze gegevens via de OSO-koppeling naar hun eigen LAS exporteren.

PO

Primair Onderwijs, ook wel basisonderwijs genoemd. Hieronder vallen alle (reguliere) basisscholen, de SBO- en de SO-scholen.

PrO

Praktijkonderwijs, voor leerlingen waarbij een aanbod met orthopedagogische en orthodidactische benadering nodig is en het volgen van het onderwijs in een van de leerwegen in het vmbo naar verwachting niet zal leiden tot het behalen van een vmbo-diploma.

ROD

Via het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) wisselen scholen gegevens van leerlingen, zoals bijvoorbeeld het schooladvies, uit met DUO.

Steunpunt PO-VO

De basisschool kan, met instemming van ouders, een dossier aanmelden voor een steunpuntoverleg bij het Steunpunt PO-VO van SWV Passend Onderwijs Almere. Aan dit overleg nemen, onder regie van de steunpuntfunctionaris van het SWV, de leerkracht en de intern begeleider van de basisschool, de aan de betreffende basisschool verbonden

consulent van het SWV, orthopedagogen/psychologen van het V(S)O en uiteraard de ouders zelf deel.

SWV Passend Onderwijs Almere (POA)

Onder Passend Onderwijs Almere vallen het samenwerkingsverband PO en het samenwerkingsverband VO. Alle Almeerse basisscholen zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband PO en alle VO-scholen uit Almere zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband VO. Met het ingaan van de Wet passend onderwijs hebben scholen de zorgplicht om elke leerling een goede onderwijsplek te bieden. De samenwerkingsverbanden ondersteunen hen daar bij.

Schooladvies

Het door de basisschool vastgestelde leerniveau waarop de leerling minimaal les zou moeten krijgen in het eerste jaar op het VO. In samenspraak met ouders mag een VO-school de leerling onderwijs aanbieden op een ander leerniveau, een leerling mag door het VO echter niet zonder instemming van ouders op een lager leerniveau worden geplaatst.

TLV

Een TLV (Toelaatbaarheidsverklaring) is een wettelijke verklaring. Deze verklaring is nodig als een leerling naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) of praktijkonderwijs (PrO) gaat. De V(S)O-school van aanmelding vraagt deze TLV aan bij de afdeling Toeleiding van SWV Passend Onderwijs Almere VO.

VO

Voortgezet Onderwijs, ook wel middelbaar onderwijs of middelbare school genoemd.

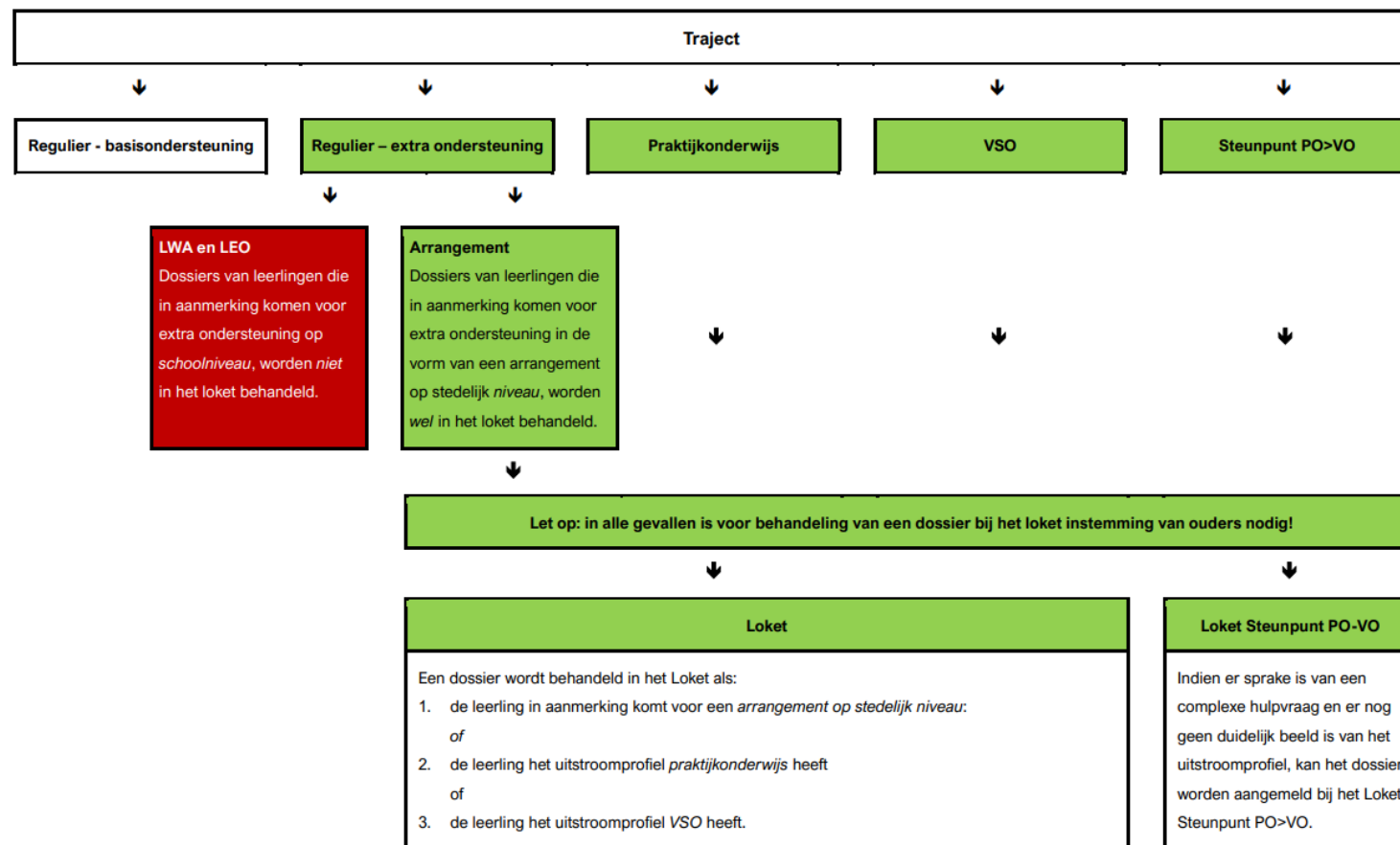
VSO

Voortgezet Speciaal Onderwijs. Dit past bij een leerling die vanuit een cognitieve, lichamelijke, meervoudige en/of psychiatrische beperking aangewezen is op een zwaar en zeer speciaal ondersteuningsaanbod, waarbij ambitieus inzetten op leren een uitgangspunt is.

9. BIJLAGEN

Bijlage 1. Infographic Loker schooljaar 2025-2026

BIJLAGE - INFOGRAPHIC LOKET 25-26

Bijlage 2. ADVIESWIJZER 1 – VSO ZML t/m VMBO KBL

Ontwikkeld gebied	vso zml	praktijkonderwijs	vmbo bbl	vmbo kbl
Cognitie/leren	IQ <70; Uitstroomniveau M8: FN <E3 / DLE <10; Je leert vooral door voordoen-nadoen en veel herhaling; Picto's helpen je om iets te onthouden; Je begrijpt gesproken taal beter als de zinnen kort zijn en de woorden concreet zijn.	IQ 55-80; Uitstroomniveau M8: FN E3-M5 / DLE 10-25; Je leert vooral door te doen, dat gaat je beter af dan leren uit boeken; Herhaling is belangrijk om iets te kunnen onthouden; Je begrijpt gesproken taal beter dan geschreven taal.	• IQ 80-92 • niveau 1F: • Uitstroomniveau M8: FN E5-E6 / DLE 30-40; • Je hebt afwisseling nodig tussen praktisch- en theoretisch leren; • Je leert vooral door veel herhaling; • Je begrijpt gesproken taal beter dan geschreven taal; • Je hebt veel duidelijkheid nodig.	IQ >92-100 • niveau 1F Uitstroomniveau M8: FN E6-E7 / DLE 40-50; Je hebt afwisseling nodig tussen praktisch leren en theoretisch leren; Je hebt herhaling nodig om iets te kunnen onthouden/verwerken; Je kunt na een duidelijke (korte) instructie de vertaalslag maken naar verwerking; Je kunt zowel aan de slag na verbale als visuele (bijv. filmpje) instructie. Afwisseling daarin is helpend; Je wil geholpen worden bij nieuwe opdrachten en weet wanneer je hulp nodig hebt.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Je lijf laat zien dat je (ongeveer) 12 jaar bent, in je gedachten en gevoelens ben je een stuk jonger; Samen spelen lukt beter met jongere kinderen, samenwerken lukt beter met leeftijdgenoten die zijn zoals jij; Je hebt tijd nodig om te verwerken wat er allemaal om je heen gebeurt: waar gaat dit over? Het gaat vaak te snel en het is vaak ingewikkeld; Je vindt het fijn als er een volwassene in de buurt is die zorgt voor ondertiteling en voor een veilig gevoel.	Je lijf laat zien dat je (ongeveer) 12 jaar bent, in je gedachten en gevoelens ben je een paar jaar jonger dan je kalenderleeftijd; Je wilt het liefst alles gewoon meedoen met andere VO-leerlingen; Soms sla je de plank mis omdat je het allemaal niet zo goed overziet; Echte vriendschap heb je vooral met leeftijdgenoten die zijn zoals jij.	Je zegt meestal direct wat er in je hoofd opkomt; Je vindt het gezellig op school, je komt er ook om je klasgenoten te zien; Je kan samenwerken met een groepje leeftijdgenoten die je aardig vindt; Als je een goede relatie met de docent hebt, doe je beter je best en lukt het je te leren; Je bent gevoelig voor je omgeving en sociaal sterk; Je wil graag gezien worden; Je bent energiek/een echte doener.	In de pauze heb je het gezellig, in de les ga je serieus aan de slag; Je bent (met hulp) in staat om de juiste prioriteiten te stellen; Je weet je (met hulp) te verplaatsen in de ander (zowel leeftijdgenoten als volwassenen).
Zelfvertrouwen	Je hebt zelfvertrouwen als je iets doet waarvan je weet dat je er goed in bent en als je weet dat de anderen jou oké vinden om mee om te gaan.	Je hebt zelfvertrouwen als je iets doet waarvan je weet dat je er goed in bent en als je weet dat de anderen jou oké vinden om mee om te gaan.	Je hebt zelfvertrouwen als je iets doet waarvan je weet dat je er goed in bent.	Je hoort graag dat je het goed doet.
Zelfstandigheid	Je kunt een taak, die bekend is en precies zo geoefend is, zelfstandig tot een goed einde brengen; Er moet wel hulp in de buurt zijn en controle is nodig (tussentijds en achteraf): hoe heb je het gedaan en wat is het resultaat?	Je kunt een taak, die bekend en geoefend is, zonder hulp tot een goed einde brengen; Controle achteraf is wel nodig: hoe heb je het gedaan en wat is het resultaat?	Je kunt met een opdracht aan de slag als je vooraf een korte uitleg krijgt die visueel wordt ondersteund op het bord (als geheugensteuntje).	Je kunt zelfstandig met een opdracht aan de slag als deze opdracht duidelijk en concreet is; Je hebt een docent nodig die je tijdens het zelfstandig werken even op weg kan helpen als je vastloopt.

ADVIESWIJZER 1 – VSO ZML t/m VMBO KBL

Ontwikkelgebied	vso zml	praktijkonderwijs	vmbo bbl	vmbo kbl
Concentratie	Bij een passende <i>praktische</i> opdracht kun je je aandacht richten en vasthouden gedurende ongeveer 10 minuten.	Bij een passende <i>theorie</i> -opdracht, die stap voor stap wordt uitgelegd, kun je je aandacht richten en vasthouden gedurende ongeveer 10 minuten; Bij een passende <i>praktijk</i> -opdracht, die stap voor stap wordt uitgelegd, kun je je aandacht richten en vasthouden gedurende ongeveer 20 minuten.	Je kunt je aandacht bij een korte (klassikale of verlengde) instructie houden als deze kort (<5 min.) en bondig is; Visuele ondersteuning op het bord helpt je als geheugensteuntje; Je kunt bij theoretische opdrachten 10 minuten achter elkaar geconcentreerd werken; Bij praktische opdrachten kun je je aandacht ongeveer 20 minuten vasthouden;	Na een korte instructie (max. 10 min.) kun je aan het werk; Het lukt je gedurende 15 minuten zelfstandig aan een theoretische opdracht te werken; Bij praktische opdrachten kun je je aandacht ongeveer 20 minuten vasthouden; Tussendoor heb je behoefte aan verlengde instructie (max. 10 min.).
Nauwkeurigheid	Je kunt nauwkeurig werken als je van tevoren geleerd is welke stappen je precies moet zetten om je werk na te kijken.	Je kunt nauwkeurig werken als je van tevoren geleerd is hoe je je werk moet nakijken.	Je kunt je werk nauwkeurig maken als je dat wilt en het vak en/of de docent je aanspreekt.	Je kunt je werk nauwkeurig maken, maar hebt hier soms nog wel wat hulp bij nodig.
Werkverzorging	Je verzorgt je werk goed als je precies weet hoe dat moet; Je verzorgt je werk goed als je van <i>mooi</i> houdt en <i>netjes</i> werken belangrijk vindt.	Je verzorgt je werk goed als je precies weet hoe je dat kunt doen; Je verzorgt je werk goed als je het belangrijk vindt dat je werk er mooi en netjes uit ziet.	Je verzorgt je werk goed als je er zin in hebt en je het vak en/of de docent leuk vindt om te doen.	Je verzorgt je werk goed, maar hebt hier soms nog wel wat hulp bij nodig.
Studievaardigheden	Je kwaliteiten liggen op andere gebieden dan leren en studeren.	Je kwaliteiten liggen op andere gebieden dan leren en studeren.	Je hebt hulp nodig bij het plannen en organiseren van jouw schoolwerk; Je kunt om hulp vragen als je die nodig hebt.	Je hebt af en toe nog wat hulp nodig bij het plannen van jouw schoolwerk; Als voldoende duidelijk is wat er van je wordt gevraagd dan kun je hier op een serieuze manier mee aan de slag.
Huiswerk	Wat je moet leren leer je op school. Huiswerk past niet goed bij hoe jij leert.	Je kunt een passende huiswerkopdracht maken met hulp van een familielid of begeleider; Het is belangrijk dat iemand je er aan herinnert dat je de spullen meeneemt naar huis en ook weer meeneemt naar school.	Je kunt met hulp huiswerk maken, voor leerwerk heb je veel herhaling nodig en hierbij heb je hulp nodig; Je hebt het liefst duidelijke huiswerk-opdrachten, waar je binnen 10 minuten klaar mee kunt zijn.	Je houdt van overzichtelijke leerstof, zodat je hier zelfstandig mee aan de slag kunt; Heb je veel huiswerk, dan kun je nog wel wat hulp gebruiken bij het plannen.
Vrijtijdsbesteding	Je brengt je vrije tijd vaak thuis door, of in aangepast club-/verenigingsverband met speciale teams en begeleiders.	Je brengt je vrije tijd thuis of op straat door; Je gaat wel naar een club of vereniging maar het valt niet mee om lang lid te blijven, want je kunt gemakkelijk teleurgesteld raken (over bijvoorbeeld de trainer/leider, de club of teamgenoten of de competitie).	Je brengt je vrije tijd thuis of op straat door, maar ook wel in een club- en/of verenigingsverband.	Je brengt je vrije tijd thuis door of in een club- en/of verenigingsverband; Je interesses zijn gericht op thuis, familie, bekende vriendenkringen

ADVIESWIJZER 2 – VMBO GL/TL t/m VWO+

Ontwikkelgebied	vmbo gl/tl (mavo)	havo	vwo	vwo+ (gymnasium/TTO)
Cognitie/leren	IQ 100-105 1S Uitstroomniveau M8: FN E7-M8 / DLE 50-55; Je hebt afwisseling nodig tussen praktisch leren en theoretisch leren; Je hebt herhaling nodig om iets te kunnen onthouden/verwerken; Je kunt na een duidelijke (korte) instructie de vertaalslag maken naar verwerking; Je kunt zowel aan de slag na verbale als visuele (bijv. filmpje) instructie. Afwisseling daarin is helpend; Je wil geholpen worden bij nieuwe opdrachten en weet wanneer je hulp nodig hebt.	IQ 107-115; 1S Uitstroomniveau M8: FN M8> / DLE 55>; Je hebt geen leerkracht nodig om aan het werk te gaan; Je bent in staat met hulp abstracte opdrachten te maken; Je kunt geleerde lesstof ook in andere situaties toepassen; Om de stof te kunnen onthouden moet je dit regelmatig herhalen; Met enige tips trek je conclusies uit lesstof, orden je de lesstof en bedenk je praktische oplossingen; Je kunt probleemoplossend denken en theoretische kennis toepassen; Je kunt het werk grotendeels zelf indelen, hoewel je ook af en toe sturing nodig hebt; Je hebt na instructie een tip nodig om goed aan het werk te kunnen gaan.	IQ 116>; 1S Uitstroomniveau M8: FN M8> / DLE 55>; Na de instructie begrijp je wat je moet doen, maar over het algemeen kun je ook uit jezelf aan het werk; Je hebt een hoge mate van abstractie en kunt zelf toepassingen bedenken bij theorie die je hebt geleerd; Je kunt zelf conclusies formuleren en kunt hoofd- en bijzaken onderscheiden; Je begrijpt de leerstof snel en onthoudt goed wat je hebt geleerd; Je ordent lesstof zelf en bedenkt praktische (en vaak creatieve) oplossingen; Je kunt probleemoplossend denken en theoretische kennis ook in nieuwe situaties toepassen; Je kunt het werk grotendeels zelf indelen;	IQ 125>; 1S Uitstroomniveau M8: FN M8> / DLE 55>; Je bent heel abstract ingesteld en ziet snel verbanden waaruit je conclusies trekt; Je kunt hoofd- en bijzaken onderscheiden in een zakelijke tekst; Je bent leergierig, nieuwsgierig en ambitieus; Je hebt wilskracht en bent een doorzetter; Je bent taalgevoelig, hebt een brede algemene ontwikkeling en een internationale belangstelling.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	In de pauze heb je het gezellig, in de les ga je serieus aan de slag; Je bent (met hulp) in staat om de juiste prioriteiten te stellen; Je weet je (met hulp) te verplaatsen in de ander (zowel leeftijdsgenoten als volwassenen).	Je vindt het fijn op school en vindt goed contact met je klasgenoten belangrijk; Je kunt samenwerken met leeftijdsgenoten, je vindt het fijner als je deze ook aardig vindt; Als je een leraar aardig vindt werk je harder voor dat vak; Je kan een standpunt verwoorden en uitleggen.	Je gaat graag naar school en vindt het leuk om te leren; Je gedraagt je soms jonger dan je leeftijdsgenoten; Een deel van je sociale contacten zijn op school; Je werkt hard bij vakken en onderwerpen die je interessant vindt, waarbij het voor jou minder belangrijk is of je de docent aardig vindt; Je kunt goed met anderen samenwerken, o.a. wat betreft een goede werkverdeling, afspraken maken en elkaar hieraan houden; Je bent in staat een eigen mening te formuleren.	Je gaat graag naar school en vindt het leuk om te leren; Je gedraagt je soms jonger dan je leeftijdsgenoten; Wanneer een onderwerp of vak jou boeit kun je daar volledig in opgaan; Je begrijpt vaak meer dan jezelf, op persoonlijk vlak, aankunt (bijv. ontwikkelingen in de wereld); Je kunt goed met anderen samenwerken, o.a. wat betreft een goede werkverdeling, afspraken maken en elkaar hieraan houden; Je gaat graag zelf op onderzoek uit en komt alleen met vragen bij de docent; Je bent bereid medeleerlingen te helpen bij hun studie.
Zelfvertrouwen	Je hoort graag dat je het goed doet.	Je hebt zelfvertrouwen als je iets doet waarvan je weet dat je er goed in bent; Je vraagt soms om bevestiging; Je bent gemotiveerder bij een positieve benadering; Je kiest zelf bij welke (sociale) groep je hoort.	Je hebt een (zelf)kritische houding; Je kunt reflecteren op je eigen werk en gedrag; Je bent minder afhankelijk van bevestiging van leeftijdsgenoten; Je kiest zelf bij welke (sociale) groep je hoort.	Je hebt een (zelf)kritische houding; Je kunt reflecteren op je eigen werk en gedrag; Je bent minder afhankelijk van bevestiging van leeftijdsgenoten; Je begrijpt snel hoe bepaalde sociale verhoudingen liggen, maar weet niet altijd daarmee om te gaan.

ADVIESWIJZER 2 – VMBO GL/TL t/m VWO+				
Ontwikkelgebied	vmbo gl/tl (mavo)	havo	vwo	vwo+ (gymnasium/TTO)
Zelfstandigheid	Je kunt zelfstandig met een opdracht aan de slag als deze opdracht duidelijk en concreet is; Je hebt een docent nodig die je tijdens het zelfstandig werken even op weg kan helpen als je vastloopt.	Je kunt een taak zelfstandig uitvoeren als je een instructie/uitleg hebt gekregen of gelezen; Je hebt af en toe bijsturing nodig; Je bent taakgericht, maar de taak af is belangrijker dan kennis opdoen.	Je hebt coaching nodig om te kunnen samenwerken; Je bent intrinsiek gemotiveerd en taakgericht; Je werkt doelgericht, brengt zelf structuur aan in opdrachten en weet prioriteiten te stellen.	Je hebt coaching nodig om te kunnen samenwerken; Je bent intrinsiek gemotiveerd en taakgericht; Je werkt doelgericht, brengt zelf structuur aan in opdrachten, weet prioriteiten te stellen; Je kunt zelfstandig in een hoog tempo werken.
Concentratie	Na een korte instructie (max. 10 min.) kun je aan het werk; Het lukt je gedurende 15 minuten zelfstandig aan een theoretische opdracht te werken; Bij praktische opdrachten kun je je aandacht ongeveer 20 minuten vasthouden; Tussendoor heb je behoefte aan verlengde instructie (max. 10 min.).	Je kunt 20 minuten aandachtig luisteren; Wanneer je weet wat je moet doen kun je ongeveer 30 minuten achter elkaar doorwerken.	Je kunt langer dan 20 minuten achter elkaar aandachtig luisteren en vervolgens langere tijd actief aan het werk gaan met de opdrachten; Je vindt automatiseren (tafels, onregelmatige werkwoorden leren) vaak niet interessant genoeg om er veel tijd in te steken; Je hebt voorkeur voor de grote lijnen en het leggen van verbanden.	Je kunt je goed concentreren wanneer je zelf aan de slag mag gaan met het leren en ontdekken van de nieuwe stof; Je vindt automatiseren (tafels, onregelmatige werkwoorden leren) niet interessant genoeg om er tijd in te steken; Je hebt voorkeur voor de grote lijnen en het leggen van verbanden.
Nauwkeurigheid	Je kunt je werk nauwkeurig maken, maar hebt hier soms nog wel wat hulp bij nodig.	Je kunt je werk nauwkeurig maken als je dat wilt en het vak je aanspreekt; Je weet welke stappen je moet zetten om tot een goed resultaat te komen en doet dit na enige aansprong van de docent.	Je kunt snel verbanden leggen en daardoor soms de nauwkeurigheid van je werk uit het oog verliezen; Je weet welke stappen je moet zetten om tot een goed resultaat te komen.	Je kunt snel verbanden leggen en daardoor soms de nauwkeurigheid van je werk uit het oog verliezen; Je weet welke stappen je moet zetten om tot een goed resultaat te komen.
Werkverzorging	Je verzorgt je werk goed, maar hebt hier soms nog wel wat hulp bij nodig.	Je verzorgt je werk goed als je er zin in hebt.	Je kunt netjes werken en doet dat in de meeste gevallen ook.	Je werkverzorging is goed wanneer jij merkt dat dit nut heeft.
Studievaardigheden	Je hebt af en toe nog wat hulp nodig bij het plannen van jouw schoolwerk; Als voldoende duidelijk is wat er van je wordt gevraagd dan kun je hier op een serieuze manier mee aan de slag.	Je kunt huiswerk en leren een week vooruitplannen; Je wilt weten waarom je iets leert; Je weet je sterke en zwakke punten aan te geven.	Je kunt huiswerk en leren met coaching van de leerkracht tot meer dan een week vooruitplannen; Je reflecteert op huiswerk en leerwerk; Je neemt zelf initiatieven (tot leren) en voelt je verantwoordelijk voor je eigen leerproces; Je kunt grote stukken stof zelf in kleine hoeveelheden verdelen.	Je kunt huiswerk en leren met coaching van de leerkracht tot meer dan een week vooruitplannen; Je reflecteert op huiswerk en leerwerk; Je neemt zelf initiatieven (tot leren) en voelt je verantwoordelijk voor je eigen leerproces; Je bent op zoek naar het hoe en het waarom; Je kunt grote stukken stof zelf in kleine hoeveelheden verdelen.
Huiswerk	Je houdt van overzichtelijke leerstof, zodat je hier zelfstandig mee aan de slag kunt; Heb je veel huiswerk, dan kun je nog wel wat hulp gebruiken bij het plannen.	Je kunt huiswerkopdrachten maken met behulp van de leerstof die je is aangeboden.	Je kunt zonder extra uitleg en hulp van de leerkracht huiswerkopdrachten maken en daarbij de lesstof die je hebt geleerd raadplegen; Je reflecteert op huiswerk en leerwerk.	Je kunt zonder extra uitleg en hulp van de leerkracht huiswerkopdrachten maken en daarbij de lesstof die je hebt geleerd raadplegen; Je reflecteert op huiswerk en leerwerk.
Vrijtijdsbesteding	Je brengt je vrije tijd thuis door of in een club- en/of verenigingsverband; Je interesses zijn gericht op thuis, familie, bekende vriendenkringen	Je weet waar je interesses buiten school liggen en gaat daar actief mee om door lid te zijn van een club of vereniging; Je kunt daarin je eigen keuzes maken.	Je weet waar je interesses buiten school liggen en gaat daar actief mee om door lid te zijn van een club of vereniging; Je kunt daarin je eigen keuzes maken.	Je weet waar je interesses buiten school liggen en gaat daar actief mee om door lid te zijn van een club of vereniging; Je kunt daarin je eigen keuzes maken.

